

Alkohol i din region

– dit politiske arbejde kan gøre en forskel

**Alkohol &
Samfund**

Kære regionale politikere

Regionsrådet har med udgangspunkt i sundhedsloven ansvaret for at tilbyde patientrettet forebyggelse i sygehusvæsenet og i almen praksis. Desuden har regionsrådet også et ansvar for at rådgive kommunerne om deres forebyggende indsats og herunder fremme, at forebyggelsesindsatser baseres på data og forskning. Det gælder også forebyggelse og behandling af alkoholproblemer, hvor regionen kan understøtte kommunerne med at løfte indsatserne i [Sundhedsstyrelsens forebyggelses-pakke om alkohol](#).

Som medlem af regionsrådet har du derfor politisk indflydelse på at præge borgernes alkoholforbrug og de afledte konsekvenser, et stort alkoholforbrug kan have. På de følgende sider præsenterer Alkohol & Samfund, hvilke konkrete indsatser vi anbefaler, at regionerne grundlæggende tager fat på. I hvert afsnit stiller vi også nogle spørgsmål, der kan hjælpe indsatsen i gang.

Udbredt problem med ulige konsekvenser

Mange danskere har desværre et overforbrug eller en afhængighed af alkohol. Det har personlige, sundhedsmæssige og økonomiske konsekvenser for den, der drikker og for pårørende, ligesom der er betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser forbundet med et overforbrug eller en afhængighed af alkohol.

Borgere med kort uddannelse får i højere grad alkoholrelaterede sygdomme. Uligheden i sundhed er markant, når det gælder sygdomme og dødsfald som følge af et skadeligt alkoholforbrug.

Forhold dig til aktivt til den danske alkoholkultur og overvej din rolle som regionsrådspolitiker. Et godt sted at begynde er at kigge på regionens egen alkoholpolitik, for den kan være et forbillende for institutioner og virksomheder i regionen.

Med venlig hilsen

Ida Fabricius Bruun
Direktør, Alkohol & Samfund

Fakta om sundhed

I en gennemsnitskommune med 59.000 borgere, hvor 48.000 indbyggere er 16 år eller ældre, vil der i denne gruppe være:

8.775

borgere over 16 år, der er storforbrugere af alkohol (drikker over højrisikogrænsen for alkohol).

1.250

børn, der lever med en forælder, hvis alkoholforbrug kan reducere omsorgsevnen i større eller mindre omfang.

1.400

borgere over 16 år, der har alkoholaafhængighed og de fleste kan ikke slippe afhængigheden uden alkoholbehandling.

860.000

danskere drikker over Sundhedsstyrelsens højrisikogrænser med store konsekvenser for individet, familien, samfundet og økonomien.

585.000

danskere har et skadeligt alkoholforbrug, mens cirka 140.000 danskere er direkte afhængige af alkohol.

Alkoholproblemer koster liv: 5% af dødsfald blandt kvinder og 9,5% af dødsfald blandt mænd er alkoholrelaterede.

Alkohol er direkte årsag til en stor andel af henvendelserne til sundhedsvæsenet, og hvert år er der omkring 130.000 alkoholrelaterede hospitalskontakter.

Tal fra 2014 viser, at overforbrug af alkohol koster samfundet 13 milliarder kroner om året i form af større sundhedsudgifter, flere sociale udgifter til for eksempel anbringelse af børn, flere færdselsulykker og tabt produktion.

59%

af danske 15-16-årige har binge-druket (5 eller flere genstande ved samme lejlighed) i løbet af den sidste måned.

54%

af unge har oplevet drikkepres. Unge mener, vi skal have en kultur, hvor det er accepteret at sige nej tak – det skal vi hjælpe dem med.

Samtidig ser vi et forbrug af alkohol blandt unge, der betyder, at hver tredje er kommet til skade, mens hver femte har haft sex, de senere har fortrudt. I yderste konsekvens ser vi unge, der ikke kommer helskindet hjem fra festen – hver måned dør ét ungt menneske, hvor alkohol er den direkte eller medvirkende dødsårsag.

Unge & Alkohol

Danmark får desværre gang på gang en dumpeplads i at forebygge danske unges alkoholforbrug – danske unge drikker fortsat mest i Europa. Regionerne har en vigtig opgave i at forebygge konsekvenserne af et højt og skadeligt forbrug blandt unge.

Uddannelser skal have fælles holdning til alkohol

Alkohol skal ikke være et konkurrenceparameter. Uanset hvilken ungdomsuddannelse du begynder på som ung, bør tilgangen til alkohol være den samme. Regionerne kan understøtte ungdomsuddannelsernes arbejde med alkoholforebyggelse. Et eksempel er Region Hovedstaden, som har samlet sundhedskonsulenter fra alle kommuner til at drøfte arbejdet og udbrede en indsats for at skabe en sundere alkoholkultur på ungdomsuddannelserne.

Har ungdomsuddannelserne i regionen et fælles alkoholkodeks på tværs i regionen?

Inddrag forældre

Forældre skal være bevidste om deres rolle i forhold til unges alkoholforbrug. Forældre har større indvirkning på unge, end forældre tror. Derfor skal forældre have oplysning fra fx SSP-konsulenter eller forebyggelseskonsulenter ved forældremøder på ungdomsuddannelsen. Her kan regionerne understøtte ungdomsuddannelsernes arbejde med alkoholforebyggelse og forældreinddragelse.

Bliver der afholdt forældremøder, hvor der bliver talt om alkohol i begyndelsen af studietiden på ungdomsuddannelserne?

Kultur- og foreningslivet som rollemodel

Kulturinstitutioner, idræts- og fritidsforeninger skal understøtte alkoholfrie miljøer for de unge. Derfor bør alle foreninger have en alkoholpolitik

med forebyggelse for øje. Samtidig bør kulturlivet indeholde aktiviteter målrettet unge, hvor alkohol ikke er en del af arrangementet. Regionerne kan understøtte kultur- og foreningstilbud og på tværs af kommuner fremme alkoholfrie miljøer og give unge mulighed for at deltage i aktiviteter med plads til alle, uden alkohol er i centrum.

Hvad gør regionen for at støtte kommuner i arbejdet med alkoholfrie miljøer for børn og unge?

Akutberedskabet tager sig af fulde folk

Regionernes akutberedskaber har ofte opgaven med de direkte konsekvenser af et skadeligt alkoholforbrug. Det er ressourcer, der kunne være brugt på andre opgaver, men bliver brugt på at tage sig af mennesker, der kommer til skade på grund af deres alkoholindtag.

Hvor mange akutressourcer bruger din region på alkoholrelaterede skader, ulykker og dødsfald? Har regionen opsat mål og tiltag for at mindske omfanget?

Tidlig opsporing og flere i behandling for alkoholproblemer

Samfundet bør langt hurtigere hjælpe mennesker med alkoholafhængighed. Der går gennemsnitligt 10–12 år, fra alkoholproblemet første gang er erkendt, til man kommer i alkoholbehandling. Det giver store problemer for individ, pårørende og samfundet.

Hos almen praksis og på hospitalet kan tidlig opsporing af alkoholproblemer hos patienterne, hjælpe både den enkelte og afhjælpe belastningen på sundhedsvæsenet. I Danmark er 140.000 danskere afhængige af alkohol, mens kun 17.500 danskere er i alkoholbehandling. Der er derfor stort potentiale for at forbedre livskvaliteten for rigtig mange danskere, der kæmper med en afhængighed af alkohol.

Reducer stigma og tal om alkoholforbrug i alle helbredssamtaler

Alle borgere skal systematisk have spørgsmål til deres alkoholforbrug. Samtalen om alkoholvaner bliver mere naturlig, og ubehaget ved at tale om alkohol bliver mindsket, når det ikke kun er ved mistanke om problemer, alkohol bliver nævnt. Samtidig ved vi, at der kan være berøringsangst blandt sundhedsprofessionelle for at tale om alkohol, hvilket også kan mindskes, hvis spørgsmål til alkoholforbrug bliver en vane.

Har regionen en fast procedure for at snakke med borgere og patienter om alkohol? Hvordan klæder I medarbejderne på til at tage snakken om alkohol?

Samarbejde mellem almen praksis og alkoholbehandling

47% af danskerne ville gå til egen læge, hvis de fik et alkoholproblem, men lægerne har kun henvist 5,7% af borgere i alkoholbehandlingerne. Mange problemer, som borgere møder op med hos egen læge, kan være relateret til et problematisk alkoholindtag. Almen praksis bør ken-

de de lokale alkoholbehandlingssteder og sikre god kontakt, så de kan henvise borgere og sikre sammenhæng i patientforløbet.

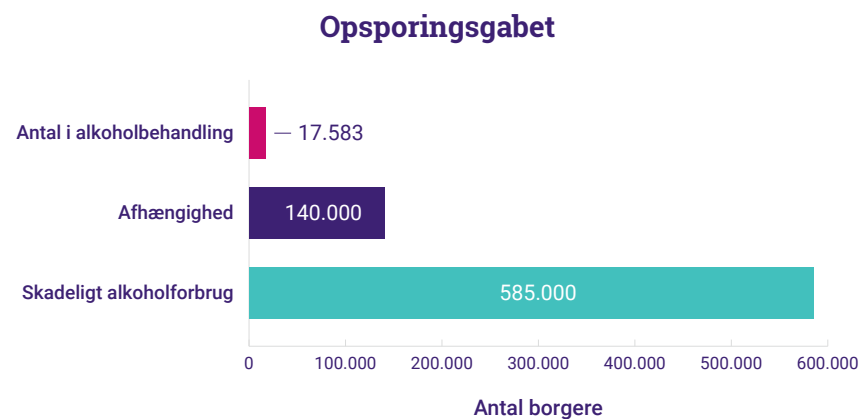
Alkohol & Samfund har sammen med TrygFonden og Dansk Selskab for Almen Medicin udviklet [OBS-kortet, som almen praksis kan benytte til samtaler](#).

Har I sikret samarbejde mellem almen praksis og alkoholbehandlingen i din region? Hvor mange bliver henvist til alkoholbehandling fra almen praksis i din region?

Tidlig opsporing på hospitalet

Har man haft en alkoholrelateret hospitalskontakt, er risikoen tre gange så stor for efterfølgende indlæggelse på et hospital. Undersøgelser har vist, at cirka 20% af hospitalspatienter har et skadeligt alkoholforbrug og cirka 10% er afhængige af alkohol. Kontakten til patienterne i sygehusregi er derfor en oplagt mulighed for at spørge ind til patienternes alkoholvaner. [Læs mere om metoden Very Brief Advice, der nemt kan implementeres på afdelingerne](#).

Løfter jeres hospitaler opsporingsopgaven og benytter hospitalerne i din region Very Brief Advice?

Hvert år bliver 29.000 patienter indlagt på hospital, hvor alkohol har været årsag til indlæggelsen. Men kun 5% i den kommunale alkoholbehandling er henvist fra sygehusene. Samtidig er der årligt 53.000 ekstra psykiatriske ambulante hospitalsbesøg, 2.900 dødsfald og 110.000 ekstra lægekontakter på grund af alkohol.

Når man drikker over 14 og 21 genstande for henholdsvis kvinder og mænd, er man i høj risiko for at udvikle 200 forskellige sygdomme på grund af sit alkoholforbrug. Det er blandt andet alkoholafhængighed, leversygdom, kræft, type 2-diabetes, hjertekarsygdomme, angst og depression.

Få hjælp af Alkohol & Samfund

Vi klæder politikere og politiske udvalg på

Vi stiller os til rådighed med vores viden om alkoholforebyggelse og behandling. Vi klæder gerne dig og dit udvalg på til det politiske arbejde. Kontakt os for nærmere aftale.

Vi holder oplæg og underviser fagpersoner

Vi har erfaring med at give fagpersoner viden om alkohol, forebyggelse og behandling. Det kan ske gennem oplæg eller undervisningsforløb. Kontakt os gerne for at aftale nærmere. Pris aftales for hvert forløb, og der bliver givet medlemsrabat for organisationer, som er medlem af Alkohol & Samfund.

Invitationer til konference og temamøder

Alkohol & Samfund holder hvert år Den Nationale Alkoholkonference og en række temamøder og webinarer.

[Du kan se vores arrangementer her.](#)

Abonner på vores nyhedsbrev

Seks gange om året sætter vi perspektiv på alkoholpolitikken med debat, viden, holdninger og historier fra mennesker, der har alkoholproblemer inde på livet.

[Tilmeld dig nyhedsbrevet her.](#)

Bliv opdateret på alkoholområdet

Følg os på [Facebook](#), [Instagram](#), [LinkedIn](#) og [Twitter](#).

Gør som 58 andre organisationer:

Bliv organisationsmedlem

Sammen kan vi hjælpe flere mennesker, som har alkoholproblemer og deres pårørende. [Tilmeld din organisation](#) og få:

- Rabat på billet til Den Nationale Alkoholkonference
- Rabat på deltagelse til udvalgte arrangementer
- 25 procent rabat på vores oplæg, undervisning og kurser
- Adgang til et hjemmesideunivers, hvor I kan hente faktaark, plakater og e-bøger

Få anonym og gratis rådgivning – Ring til Alkolinjen 80 200 500

Rådgivningen er til mennesker, der drikker for meget, eller er pårørende til en, der drikker for meget. Alkolinjen er akkrediteret af RådgivningsDanmark.

Pjecen er udarbejdet og udgivet af:

Alkohol & Samfund
Høfdingsvej 36, 2500 Valby
Tlf. : 35 29 30 90

Udgivelsesdato:

Januar 2022
For mere info og kilde liste til fakta i publikationen:
www.alkohologsamfund.dk/kilde liste

Billeder af:

Christoffer Regild
Jens Astrup